

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษา สภาพการจ้างและสภาพการทำงานซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของ คนงาน สภาพความเป็นอยู่และผลกระทบต่อตัวคนงาน รวมทั้งผลกระทบต่อครอบครัวของคนงานที่มีปัญหา สุขภาพจนร่างกายทำงานได้ไม่เต็มที่ หรือไม่สามารถที่จะทำงานต่อไปจนต้องออกจากงานไปอยู่ที่บ้าน เพื่อ แสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยเลือกศึกษาในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เฉพาะส่วนที่ ทำงานในโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีปัญหาด้านสุขภาพอันเกิดจากการทำงานในโรงงาน สำหรับวิธี การเก็บข้อมูลมีทั้งการเก็บเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะลึก และการ จัดกลุ่มสนทนา

ผลการศึกษาพบว่า คนงานที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีพื้นฐานครอบครัวมาจากภาคเกษตรกรรม เหตุผล หลักที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาทำงานที่นิคมฯคือ (1) อยู่ที่บ้านก็ไม่รู้จะทำอะไรให้มีรายได้มากขึ้น เมื่อมีคนทำงาน ในนิคมฯอยู่ก่อนแล้วกลับไปเยี่ยมบ้าน มีเงิน จึงตามมาทำงาน และ (2) เพิ่งจะจบการศึกษาใหม่ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ จบชั้น ม.3 หรือ ม. 6 เมื่อไม่ได้เรียนต่อ จึงตัดสินใจเข้ามาทำงานในนิคมฯ โดยหวังจะหาประสบการณ์ใหม่ๆ อยากมีรายได้สำหรับเลี้ยงตัวเอง และหวังจะเก็บเงินสำหรับเรียนต่อหรือมีทุนกลับไปประกอบอาชีพส่วนตัว เมื่อออกจากนิคมฯแล้ว

ปัจจุบันคนงานต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพความปลอดภัยหลายด้าน คือ

(1) สารเคมีกระเด็น หรือละอองสารเคมีที่เครื่องดูดอากาศดูดไม่หมด โคนแขนหรือส่วนที่นอกเหนือร่ม ฝ้าย เช่นคอและหน้า ทำให้เกิดอาการแพ้ เป็นแผลพุพอง และเป็นโรคผิวหนัง

(2) ปัญหาทางด้านสายตา ทั้งที่เป็นแบบถาวร คือ สายตาสั้น สายตาเอียง และที่เป็นแบบชั่วคราว เช่น การปวดหรือแสบตาเนื่องจากต้องส่องกล้องติดต่อกันเป็นเวลานาน

(3) ปัญหาเกี่ยวกับหู ทั้งเรื่องความสามารถในการได้ยินของคนงานที่ต้องทำงานกับเครื่องจักรที่มี เสียงดังจนทำให้เป็นโรคหูตึง และบางส่วนมีปัญหาเรื่องหูอักเสบจากการที่ต้องใส่เฮ็ลเม็ทในหูตลอดเวลาที่ ทำงาน (อุปกรณ์ไม่เหมาะสม)

(4) คนงานในโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีความเสี่ยงอย่างมากต่อการสัมผัสหรือได้รับสารเคมี ที่ใช้ในการผลิตเข้าสู่ร่างกาย อาจจะเป็นทางลมหายใจ หรือทางปาก หรือจากการที่ร่างกายสัมผัสกับสารเคมีโดย ตรง ที่สำคัญ อาการของร่างกายไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นโรคอะไรแน่ แต่จะมีอาการที่เห็นได้เหมือนกันคือ เป็นโรคภูมิแพ้ ปวดหัวเป็นประจำ อ่อนเพลียง่าย เป็นลมบ่อย หายใจขัด และร่างกายซีดเหลือง

นอกจากปัญหาสุขภาพร่างกายแล้ว คนงานยังมีปัญหาเรื่องสุขภาพจิตด้วย นั่นคือ ปัญหาเรื่อง ความเครียด คนงานจำนวนมากปวดหัวเป็นประจำ เพราะเกิดความเครียดเนื่องจากสภาพในการทำงาน หัว หน้านางาน หรือระยะเวลาในการทำงานที่ยาวนานเป็นสิบกว่าชั่วโมงในแต่ละวัน

เมื่อคนงานมีปัญหาในเรื่องสุขภาพก็จะทำให้ความสามารถในการทำงานลดลง เมื่อทำงานได้น้อยลง รายได้ก็ลดน้อยลง เริ่มไม่มีเงินเก็บ การใช้จ่ายก็ต้องประหยัดมากขึ้น บางรายต้องเป็นหนี้เป็นสินเพราะเงิน

เดือนที่ได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ยิ่งถ้าต้องลาออกจากงานกลับไปบ้านเพื่อรักษาตัวหรือประกอบอาชีพอื่น ครอบครัวก็จะพบความยากลำบาก เพราะนอกจากค่าใช้จ่ายที่ทางบ้านเคยได้รับจะขาดหายไปแล้ว ครอบครัวยังต้องรับภาระในการดูแลรักษาพยาบาลคนงานที่เจ็บป่วย

แม้การเจ็บป่วยนั้นจะสามารถใช้สิทธิตามกองทุนเงินทดแทน แต่เนื่องจากคนงานไม่มีความรู้ความเข้าใจ บางคนไม่รู้ว่ามียกกองทุนเงินทดแทน จึงไม่ได้ใช้สิทธินั้น ประกอบกับการเจ็บป่วยที่เกิดจากการได้รับสารสะสมในร่างกายเป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ยาก ต้องใช้การวินิจฉัยของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หลายรายกว่าจะพบก็ป่วยหนักและระยะเวลาตามกฎหมายก็ล่วงเลยไปแล้ว จึงไม่สามารถเรียกร้องสิทธิจากกองทุนเงินทดแทนได้

การแก้ไขปัญหาสุขภาพของคนงานมีตั้งแต่ การใช้เงินส่วนตัวซื้อหาอุปกรณ์ในการป้องกันเท่าที่จะหาได้ เมื่อเกิดเจ็บป่วยก็มักเลือกรักษาตัวด้วยการซื้อยากิน แล้วฝืนที่จะไปทำงานตามปกติ และเมื่อเจ็บป่วยจนทำงานไม่ไหวก็เลือกใช้วิธีลาออก กลับไปรักษาตัวและประกอบอาชีพอื่นอยู่ที่บ้าน โดยไม่นึกถึงว่าบริษัทควรจะต้องรับผิดชอบต่อปัญหาสุขภาพของตนอย่างไร โดยรวมจึงกลายเป็นว่า คนงานต้องรับผิดชอบต่อปัญหาสุขภาพของตนเองทั้งหมด ทั้งๆที่ปัญหาสุขภาพเกิดมาจากการทำงานอย่างทุ่มเทให้กับนายจ้าง และเป็นเรื่องที่มีกฎหมายคุ้มครองคนงานอยู่แล้วด้วย